

บทที่ 8
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายคือ

เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนทางจริยธรรม 7 ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

การศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย
2. ศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง 2533)
3. ศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและศีลธรรม
4. ศึกษาหนังสือ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบวัดการปฏิบัติตนทางจริยธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง 1 ชุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check list) ในเรื่องเพศ อายุ แผนการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประสบการณ์ที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check-list) และปลายเปิด (Open end)

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดการปฏิบัติตนทางจริยธรรม 7 ด้าน มีลักษณะเป็นสถานการณ์โดย

มี 3 ตัวเลือกต่อหนึ่งสถานการณ์ (1ข้อ) ในแบบวัดการปฏิบัติตนทางจริยธรรมทั้ง 7 ด้านนี้ จำนวน 50 ข้อ

2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก) ตรวจพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุม ความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้น

3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4, 5, 6) โรงเรียนพุทธจักรวิทยา จำนวน 50 คนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

การสุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างประชากร แบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน(Multi-Stage Random Sampling)ดังนี้

1 รวบรวมรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากรายชื่อโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้รวบรวมไว้จำนวนทั้งสิ้น 113 โรงเรียน จาก 8 กลุ่มโรงเรียน

2 สุ่มตัวอย่างประชากรตามกลุ่มโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 8 กลุ่มโรงเรียน มากกลุ่มโรงเรียนละ 1 โรงเรียน ได้ตัวอย่างประชากรโรงเรียน 8 โรงเรียน

3 จากตัวอย่างประชากรโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายสุ่มตัวอย่างห้องเรียนมาโรงเรียนละ 6 ห้อง ได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 48 ห้องเรียน ซึ่งแยกออกเป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 ห้อง ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 ห้อง และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 ห้อง

4 สุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนมาห้องละ 12 คน และได้แบ่งตัวอย่างประชากรนักเรียนตามแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และแผนการเรียนศิลป์ดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ 96 คน แผนการเรียนศิลป์ 96 คน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ 96 คน แผนการเรียนศิลป์ 96 คน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ 96 คน แผนการเรียนศิลป์ 96 คน

รวมทั้งสิ้น 576 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอให้ออกหนังสือในการสนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากกรมสามัญศึกษาไปติดต่อกับผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการเก็บข้อมูลและดำเนินการเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 576 ฉบับ ไปสอบถามตัวอย่างประชากรจำนวน 8 โรงเรียน ได้ข้อมูลกลับคืนมาครบถ้วน แต่แบบสอบถาม 5 ชุดขาดความสมบูรณ์ จึงใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์เพียง 571 ชุดคิดเป็นร้อยละ 99.13

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาหาค่าร้อยละเพื่อจำแนกนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรตามเพศ ระดับชั้น แผนการเรียน
- 2 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ด้านประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรมของนักเรียนมาจำแนกประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรมซึ่งการจำแนกนักเรียนตามประสิทธิภาพ ไม่สามารถจำแนกได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งในโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ เนื่องจากการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน กิจกรรมทางจริยธรรมจึงถูกจัดในปริมาณน้อย นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จึงระบุนการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ถึงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ระบุนกิจกรรมตามโครงการของโรงเรียนสูงสุดเพียง 8 กิจกรรม กิจกรรมชุมนุม 2 กิจกรรม และจำนวนการมีบทบาทเป็นคณะกรรมการ 2 กิจกรรม จึงต้องปรับเกณฑ์การจำแนกการเข้าร่วมกิจกรรมดังนี้
 - 2.1 จำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามโครงการของโรงเรียน 8 กิจกรรม และกิจกรรมชุมนุม 2 ชุมนุม
 - 2.2 จำนวนการมีบทบาทเป็นคณะกรรมการกิจกรรมการส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรม 2 กิจกรรม
 - 2.3 คะแนนปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรมดังนี้

สม่ำเสมอ	ค่าคะแนน	3
บางครั้ง	ค่าคะแนน	2
ไม่เข้าเลย	ค่าคะแนน	1

แปลความหมายค่าคะแนนที่ได้ดังนี้

เกณฑ์	ความหมาย
คะแนนตั้งแต่ 2.5 คะแนน	มีปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม การปฏิบัติตนทางจริยธรรมมาก
คะแนนต่ำกว่า 2.5 คะแนน	มีปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริม การปฏิบัติตนทางจริยธรรมไม่มาก

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียน โดยกำหนดค่าคะแนนในแต่ละข้อให้มีน้ำหนักเป็น 2, 1, 0 ดังนี้

ให้ 2 คะแนน คำน้ำหนักของตัวเลือกที่แสดงถึงการปฏิบัติตนทางจริยธรรมมาก

ให้ 1 คะแนน คำน้ำหนักของตัวเลือกที่แสดงถึงการปฏิบัติตนทางจริยธรรมรอง

ลงมา

ให้ 0 คะแนน คำน้ำหนักของตัวเลือกที่ไม่แสดงถึงการปฏิบัติตนทางจริยธรรม

4. นำค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนที่คำนวณได้มาประเมินค่าตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เกณฑ์	ความหมาย
1.50 - 2.00	มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก
0.50 - 1.49	มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้
0.00 - 0.49	มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับที่ควร ปรับปรุง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

วิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(\frac{1 - \sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน ค่าความเที่ยง
	n	แทน จำนวนข้อสอบ
	$\sum S_i^2$	แทน ผลรวมของความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
	S^2	แทนความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531)

วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและบรรยาย โดยใช้สูตรดังนี้

หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{a}{n} \times 100$$

a แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2. วิเคราะห์หาข้อมูลการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร โดยนำคะแนนที่ได้ในการตอบแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้

สูตร การหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

f แทน ความถี่ของคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

สูตร การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

$\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบทั้งหมด